

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen, 9 kap. 5 § och 14 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service, 2 a kap. 13 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och 9 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen, lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service, lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.

Under kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen kan man för att trygga en kunds språkliga rättigheter, för att undvika en oändamålsenlig kundrelation för kunden eller av någon annan grundad anledning överföra kunden till att bli kund hos en annan kommun inom ett försöksområde eller tillbaka till arbets- och näringsbyrån. Uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa överförs i större omfattning från arbets- och näringsbyråerna till kommunerna inom försöksområdena. De viktigaste uppgifter som överförs gäller jobbsökningens giltighet och avgörandet av om en person är arbetslös.

Sökande av ändring i beslut om kostnadsersättning enligt prövning förtydligas. Vid sådan förvägran av ersättning som grundar sig på myndighetsprövning kan ingen ändring sökas och i fråga om beslutets övriga delar ska sökande av ändring ske i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Bestämmelserna om rätten att använda kundinformationssystemen korrigeras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen och i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Dessutom föreslås vissa mindre ändringar i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.

Lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 1 juni 2021. Bestämmelserna om mer omfattande överföring av uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa till kommunerna avses dock träda i kraft först den 4 september 2021.

*Lagförslag***1.****Lag****om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) 1 §, 10 § 2 mom., 12 §, 14 § 2 mom. och 17 § 2 mom., och
fogas till 5 § nya 4–6 mom., till 8 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 12 a och en ny 25 § som följer:

1 §

Lagens syfte

Denna lag innehåller bestämmelser om ett tidsbegränsat försök, under vilket kommunerna inom sitt område i stället för arbets- och näringsbyrån ordnar en del av den service som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) och lagen om främjande av integration (1386/2010), i stället för arbets- och näringsbyrån sköter vissa av de uppgifter som avses i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014) och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) samt i stället för arbets- och näringsbyrån ger vissa i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) avsedda arbetskraftspolitiska utlåtanden.

5 §

Överföring av en kundrelation

Arbets- och näringsbyrån kan överföra en kund som hör till en kundgrupp som avses i 4 § till att bli kund hos arbets- och näringsbyrån, om

- 1) kunden begär det,
- 2) överföringen behövs för att trygga kundens språkliga rättigheter, för att undvika en kundrelation som är oändamålsenlig för kunden eller av någon annan grundad anledning, och
- 3) överföringen inte äventyrar kundens möjlighet att få service enligt sitt servicebehov.

Arbets- och näringsbyrån kan överföra en kund som hör till en kundgrupp som avses i 4 § till att bli kund hos en annan kommun inom ett försöksområde än sin hemkommun, om förutsättningarna enligt 4 mom. uppfylls och den kommun dit kunden begär att bli överförd godkänner överföringen.

Arbets- och näringsbyrån ska underrätta kunden och dennes hemkommun om överföringar som avses i 4 och 5 mom. samt underrätta den kommun inom ett försöksområde som tar emot kundrelationen om en överföring enligt 5 mom.

8 §

Intervjuer med arbets sökande och bedömning av arbets sökandes servicebehov

Kommunerna inom försöksområdena bedömer i stället för arbets- och näringsbyråerna sina kunders behov av sektorsövergripande samservice enligt 2 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Om en kund i en kommun inom ett försöksområde uppfyller villkoren enligt 2 § 2 mom. i den lagen och behöver sektorsövergripande samservice, bedöms kundens servicebehov enligt 3 § i den lagen samt avslutandet av sektorsövergripande samservice enligt 6 § i den lagen av kommunen inom försöksområdet i stället för av arbets- och näringsbyrån. Vad som i 2 § 4 mom. i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen föreskrivs om Folkpensionsanstaltens rätt att till arbets- och näringsbyrån lämna ut uppgifter

för bedömning av behovet av sektorsövergripande samservice tillämpas på utlämnande av sådana uppgifter till en kommun inom ett försöksområde som gäller kommunens kunder.

10 §

Försöksområdets kommuners offentliga arbetskrafts- och företagsservice

På service som avses i 1 mom. tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den lagen samt bestämmelserna i lagen om främjande av integration, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Vad som i de nämnda lagarna och bestämmelserna föreskrivs om arbets- och näringsbyrån och arbets- och näringsmyndigheten och deras uppgifter och om skyldigheten att lämna uppgifter till arbets- och näringsbyrån, gäller en kommun inom ett försöksområde när den sköter de uppgifter som avses i denna lag, med undantag för vad som i 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om antagningen av studerande till utbildning och i 5 § i det kapitlet föreskrivs om avbrytande av utbildning och om meddelande om villkoren för avbrytande av utbildningen till arbets- och näringsbyrån. Vad som någon annanstans i lagstiftningen föreskrivs om de ersättningar, stöd eller förmåner som betalas med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller som beviljas av arbets- och näringsbyrån med stöd av den lagen tillämpas på de ersättningar, stöd och förmåner som en kommun inom ett försöksområde beviljar med stöd av denna lag.

12 §

Försöksområdets kommuners uppgifter för främjande av integration och uppgifter med anknytning till aktiveringsplanen

Kommunen inom försöksområdet svarar i stället för arbets- och näringsbyrån för ordnandet av de tjänster och åtgärder för kunderna som enligt 2 kap. i lagen om främjande av integration ankommer på arbets- och näringsbyrån. På de tjänster och åtgärder som avses ovan tillämpas vad som föreskrivs om dem i det kapitlet.

Utöver vad som i 9 § föreskrivs om uppgifter med anknytning till aktiveringsplanen fattar kommunen inom försöksområdet i stället för arbets- och näringsbyrån det beslut i fråga om sina kunder som avses i 5 § 6 mom. i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

12 a §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Kommunerna inom försöksområdet ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i fråga om

1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av förmåner enligt 2 kap. 1 och 2 §, 4 § 1 mom. och 13 § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

2) tillämpningen av 2 kap. 5 a och 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmåner enligt dessa paragrafer,

3) den arbetssökandes deltagande i sysselsättningsfrämjande service och huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den i 9 § 1 mom. i denna lag avsedda plan som utarbetats med den arbetssökande; arbets- och näringsbyrån ger dock ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om sådan arbetskraftsutbildning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och lagen om yrkesutbildning,

4) bevisligen avbrutna studier enligt 6 kap. 3 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt förutsättningar för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 5–7 § i det kapitlet,

5) stöd tid för studier, invandrarens skyldigheter och uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration.

På behörigheten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om rätten till arbetslöshetsförmåner för en kund hos en kommun inom ett försöksområde tillämpas 11 kap. 4 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. På arbetskraftspolitiska utlåtanden av kommuner inom försöksområden och av arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter tillämpas 11 kap. 4 § 3 och 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Genom förordning av arbets- och näringsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om innehållet i utlåtandena samt om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden med stöd av 2 mom. första meningen.

På kommuner inom försöksområden tillämpas vad som med stöd av 9 kap. 2 § 4 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om fastställande av kostnadsersättning och arbets- och näringsbyråns skyldighet att anmäla de uppgifter som påverkar fastställandet av kostnadsersättningen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten.

På rätten för kommunerna inom försöksområdena att få uppgifter för att kunna sköta de uppgifter som föreskrivs i 1 mom. tillämpas vad som i 13 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om arbets- och näringsbyråns rätt att få uppgifter. Vad som i 13 kap. 3§ i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om arbetskraftsmyndigheten gäller kommuner inom försöksområden när de sköter de uppgifter som avses i 1 mom.

14 §

Användningen av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

Närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan på ansökan av en kommun inom ett försöksområde eller av en samkommun som inrättats av kommunerna inom försöksområdet och som svarar för de uppgifter som avses i denna lag bevilja tjänstemän i kommunens eller samkommunens personal användarrättigheter till kundinformationssystemet, om det är nödvändigt för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag. Användarrättigheter kan beviljas om utförandet av de uppgifter som avses i denna lag eller de tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- eller styruppgifter som anknyter till den service, de stöd eller de kundprocesser som avses i denna lag utgör minst hälften av den arbetsbeskrivning som den som ansöker om användarrättigheterna har och behovet av att använda kunduppgifter inte är sporadiskt eller sällsynt. Bestämmelser om behandlingen av de personuppgifter som förts in i informationssystemet finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan den allmänna dataskyddsförordningen, och i dataskyddslagen (1050/2018).

17 §

Rätt att få uppgifter, förvägran av service och sökande av ändring

På ett beslut och avgörande av en kommun inom ett försöksområde tillämpas vad som i 14 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om ändringssökande och begränsningar i fråga om ändringssökandet samt om hur omprövningsbegäran och besvär inverkar på verkställigheten av beslut. En sådan besvärsskrift enligt 14 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som gäller ett beslut av en kommun inom ett försöksområde ska lämnas till kommunen i fråga. Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa fattat på grundval av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

25 §

Övergångsbestämmelser i anslutning till att försöket avslutas

En sådan plan enligt 9 § som utarbetats för en arbetslös arbetssökande är till dess att planen har reviderats i enlighet med 2 kap. 6 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice förpliktande för kunden och arbets- och näringsbyrån efter det att denna lag har upphört att gälla eller efter det att behörigheten för kommunerna inom försöksområdena har upphört med stöd av 22 §.

Arbets- och näringsbyrån är behörig i de ärenden som gäller beslut eller avgöranden som kommuner inom försöksområdena fattat eller träffat med stöd av denna lag och som är anhängiga när denna lag upphör att gälla eller när behörigheten för kommunerna inom försöksområdena upphör med stöd av 22 § eller som blir anhängiga efter det att denna lag har upphört att gälla eller efter det att behörigheten för kommunerna inom försöksområdena har upphört med stöd av 22 §.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 12 a § 1 mom. 1 och 2 punkten samt 5 mom. träder dock i kraft först den 4 september 2021.

2.

Lag**om ändring av 9 kap. 5 § och 14 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 9 kap. 5 § samt 14 kap. 1 § 3 mom. 3 punkten och 2 och 3 §, sådana de lyder, 9 kap. 5 § i lag 1555/2015 samt 14 kap. 1 § 3 mom. 3 punkten i lag 1456/2016, 2 § i lag 1133/2014 och 3 § i lagarna 548/2017 och 474/2015, och *fogas* till 14 kap. en ny 4 § som följer:

9 kap.

Kostnadsersättning

5 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetslöshetskassor

På kostnadsersättning enligt 1 § 1 mom. tillämpas lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) och följande bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa:

- 1) 11 kap. 2 § (skyldighet att lämna uppgifter),
- 2) 11 kap. 3 § (beslut om förmåner),
- 3) 11 kap. 5 § (betalningssätt),
- 4) 11 kap. 6 § (tillfälligt avbrott i utbetalningen eller betalning till lägre belopp),
- 5) 11 kap. 10 § (återkrav),
- 6) 11 kap. 13 § (kvittning),
- 7) 11 kap. 14 § (indrivning av arbetslöshetsförmåner i vissa fall),
- 8) 11 kap. 15 § (utmätning av arbetslöshetsförmåner),
- 9) 11 kap. 15 a § (preskription av fordringar),
- 10) 12 kap. (sökande av ändring),
- 11) 13 kap. 1, 3–8 och 10 § (bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter).

Om Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan betalar ut en arbetslöshetsförmån utan beslut i enlighet med 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och mottagaren av förmånen har rätt att få kostnadsersättning, kan Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan på motsvarande sätt betala även denna ersättning utan beslut. Kostnadsersättningen betalas då till fullt belopp.

14 kap.

Sökande av ändring

1 §

Omprövningsbegäran och besvär

Omprövning av beslut får inte begäras och besvär över beslutet får inte anföras om

- 3) genom beslutet har förvägrats
 - a) ersättning för rese- och logikostnader med stöd av att villkoret i 10 kap. 1 § 2 mom. inte uppfylls,
 - b) kostnadsersättning enligt 9 kap. 1 § 3 mom. på grundval av arbets- och näringsbyråns prövning,
-

2 §

Sökande av ändring i ett beslut om kostnadsersättning

Ändring i ett beslut om sådan kostnadsersättning som avses i 9 kap. 1 § 3 punkten får sökas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas hos försäkringsdomstolen. Ändring i försäkringsdomstolens beslut får inte sökas genom besvär.

Besvärsskriften ska inom 30 dagar från det att den ändringssökande fick del av beslutet lämnas till den arbets- och näringsbyrå som fattat beslutet. Arbets- och näringsbyrån ska behandla besvären som en omprövningsbegäran. Om arbets- och näringsbyrån inte kan rätta beslutet, ska den inom 30 dagar efter besvärstidens utgång sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen för behandling.

3 §

Hur omprövningsbegäran och besvär inverkar på verkställigheten av beslut

Ett beslut som arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen eller närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter fattat med stöd av denna lag får verkställas även om omprövning av beslutet har begärts eller besvär har anförts, om inte den myndighet som behandlar omprövningsbegäran eller besvärsmyndigheten beslutar något annat.

4 §

Sökande av ändring i ett ersättningsbeslut om olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom

På sökande av ändring i sådana beslut av Statskontoret som avses i 4 kap. 11 § tillämpas lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.**Lag****om ändring av 2 a kap. 13 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 2 a kap. 13 a §, sådan den lyder i lag 1271/2020,
som följer:

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

13 a §

Kostnader för deltagande i service

En person har en i 11 § avsedd giltig orsak att inte fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den till den del det i planen har avtalats om deltagande i annan service än sysselsättningsfrämjande service, samt en i 13 § avsedd giltig orsak att vägra delta i annan service än sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen, om han eller hon orsakas oundvikliga kostnader för deltagandet i servicen och inte beviljas kostnadsersättning enligt 9 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller motsvarande ersättning med stöd av någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 9 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014) 9 § 4 mom.,
sådant det lyder i lag 448/2020, som följer:

9 §

Kundregistret över sektorsövergripande samservice

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan bevilja användarrättigheter till kundregistret över sektorsövergripande samservice på ansökan av arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten. Användarrättigheter kan beviljas en person som är anställd hos arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten och som sköter uppgifter som avses i denna lag. En person som har beviljats användarrättigheter får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i kundregistret, om det behövs för att ordna kundbetjäningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20

Statsminister

Sanna Marin

Arbetsminister

Tuula Haatainen